

MARZEC 2018

**PRZYSTANEK
HISTORIA**
Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki

- WYSTAWY
- KLUB „GROTA”
- LEKCJE Z HISTORII NAJNOWSZEJ
  - SPOTKANIA Z KSIĄŻKĄ
  - CZYTELNIĄ I KSIĘGARNIA
  - KONFERENCJE
  - WYKŁADY
  - WARSZTATY

WYSTAWIANR1 ▶ 12 MARCA – 7 KWIETNIA

Ojciec i syn – wystawa prac uczniów Zespołu Szkół Plastycznych im. Antoniego Kenara w Zakopanem. Wystawa poświęcona jest Kazimierzowi i Jerzemu Żebrowskim, żołnierzom Narodowego Zjednoczenia Wojskowego, którzy zginęli w 1949 r. w obławie UB.

WYSTAWIANR2 ▶ 1 MARCA (CZWARTEK), GODZ. 11.00

Spektakl **Piosenka nam nie da zapomnieć** w wykonaniu uczniów Szkoły Podstawowej nr 4 im. Marynarki Wojennej RP i Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Stanisława Staszica w Wołominie oraz zespołu Bezimienni. Uroczystość, poświęcona Polakom wywiezionym do ZSRR, została przygotowana w ramach cyklu **Uczniowie obchodzą ważne rocznice historyczne**.

SPOTKANIE NR1 ▶ 1 MARCA (CZWARTEK), GODZ. 17.30

Prezentacja książki Anny Śnieżko „**Żona wyklęta**”. Rozmowę z autorką oraz dr. Tomaszem Łabuszewskim poprowadzi Agaton Koziński. Spotkanie odbędzie się w ramach obchodów Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych. Historia Władysława Grudzińskiego „Pilota”, żołnierza z oddziału „Roja”, nie wyszła na światło dzienne przez 70 lat. Po wielu latach milczenia jego ukochana, Anastazja, zwierzyła się żonie swojego wnuczka. Na podstawie tych wspomnień i zachowanych pamiętników „Pilota” Anna Śnieżko odtworzyła poruszającą historię miłości, poświęcenia i patriotyzmu.

SPOTKANIE NR2 ▶ 2 MARCA (PIĄTEK), GODZ. 17.30

Prezentacja książki **Szybko i skutecznie** – wspomnień Izabelli Horodeckiej opublikowanych przez wydawnictwo Anabaza. Rozmowę z gen. Waldemarem Skrzypczakiem oraz Zdzisławem Życieńskim, weteranem AK, poprowadzi dr Władysław Bułhak. Izabella Horodecka ps. „Teresa” była najsukuteczniejszą wywiadowczynią Oddziału Likwidacyjnego Komendy Głównej AK 993/W, który rozpracowywał i likwidował konfidentów gestapo. Dzięki niej wykonano wyroki na 23 kolaborantach i konfidentach gestapo.

▶ 5 MARCA (PONIEDZIAŁEK), GODZ. 17.00

Portrety funkcjonariuszy – obraz aparatu represji w kinie – wykład prof. Piotra Zwierzchowskiego z cyklu **Z kamerą po PRL-u**.

▶ 5 MARCA (PONIEDZIAŁEK), GODZ. 17.30

Marzec '68. Zdjęcia, które Żydzi zabrali ze sobą – spotkanie z Leo Leszkiem Kantorem, byłym współpracownik Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa. Spotkanie odbędzie się w ramach obchodów 50. rocznicy Marca 1968.

▶ 6 MARCA (WTOREK), GODZ. 17.30

Spotkanie z cyklu **Polskie drogi do niepodległości** – pokaz filmu **Iskra w kamieniu** (reż. Maciej Muzyczuk, Aneta Chwalba, Leszek Ptaszyński). Rozmowę z Grzegorzem Wołkiem, pracownikiem Biura Badań Historycznych IPN, poprowadzi Jędrzej Lipski.

Iskra w kamieniu nie koncentruje się na wydarzeniach w Warszawie, ale pokazuje także Marzec z perspektywy innych miast. Autorzy budują opowieść zarówno na relacjach osób, które były w centrum wydarzeń, jak i tych, które stały się uczestnikami protestu niejako po drodze. W filmie wypowiadają się m. in.: Andrzej Górski, Seweryn Blumsztajn, Jan Lityński, Henryk Szlajfer, Józef Dajczgewand i Antoni Macierewicz.

▶ 7 MARCA (ŚRODA), GODZ. 17.30

„Łączka” oczyma wolontariuszy – rozmowa z cyklu **„Łączka” i inne miejsca poszukiwań**. Gościem spotkania będzie Marek Nadolski, szef wolontariatu Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN; w rozmowie wezmą udział także wolontariusze pracujący na „Łączce”. Spotkanie poprowadzi Marcin Wikto, redaktor „Sieci”.

▶ 8 MARCA (CZWARTEK), GODZ. 17.30

Panel dyskusyjny **Rok 1968 z perspektywy półwiecza** z udziałem prof. Jerzego Eislera, dr. Piotra Gontarczyka, prof. Georgesa Minka i prof. Andrzeja Paczkowskiego. Rozmowę poprowadzi dr hab. Patryk Pleskot. Organizatorem spotkania jest Oddział IPN w Warszawie.

▶ 9 MARCA (PIĄTEK), GODZ. 17.30

Wykład Bożystawy Robertson **Zbrodnie sądów PRL przeciwko dzieciom rodziców skazanych na śmierć lub więzienie**. Spotkanie odbędzie się w ramach obchodów Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych.

▶ 9 MARCA (PIĄTEK), GODZ. 19.00

Monodram Mateusza Nowaka **Żertwa** inspirowany wspomnieniami Piotra Woźniaka **Zapluty karzeł reakcji**. W spektaklu wykorzystane zostały fragmenty tekstów Adama Mickiewicza, Aleksandra Watta i Piotra Woźniaka.

Przedstawienie przywołuje czas stalinowskich więzień w Polsce. Bohater opowieści wprowadza dzisiejszych odbiorców historii w świat, do którego dostęp jest utrudniony. Świat ten znalazł się już w przestrzeni narodowego mitu. Jak mówić o tamtych ludziach, którzy istnieli i których los jest dla nas przestrogą? Czy trzeba uprawiać historyczną hagiografię?

▶ 12 MARCA (PONIEDZIAŁEK), GODZ. 17.00

Otwarcie wystawy **Ojciec i syn** poświęconej Żołnierzom Wyklętym: Kazimierzowi i Jerzemu Żebrowskim. W trakcie wernisażu wyświetlony zostanie film Janusza Tomczaka **Historia niezłomnych – ojca i syna**.

▶ 12 MARCA (PONIEDZIAŁEK), GODZ. 18.00

Prezentacja albumu **Życie i śmierć dla Polski. Epopeja UBK**.

W spotkaniu udział wezmą autorzy: dr Tomasz Łabuszewski, dr Kazimierz Krajewski i Michał Wołłejko, a dyskusję poprowadzi Adam Hlebowicz. Spotkanie uświetni występ zespołu Contra Mundum.

▶ 13 MARCA (WTOREK), GODZ. 17.30

Nie tylko Kowalscy. Polacy ratujący Żydów w czasie wojny - spotkanie z cyklu **Historia ze zdjęciem**. O tych, którzy nieraz za cenę własnego życia ratowali żydowskich współobywateli, rozmawiać będą Maciej Pawlicki, Arkadiusz Gołębiewski i prowadzący Adam Hlebowicz.

W trakcie spotkania wyświetlony zostanie film **Historia Kowalskich**.

▶ 14 MARCA (ŚRODA), GODZ. 17.30

Córki bandyty – spektakl przygotowany przez Prywatną Szkołę Podstawową im. ks. Jerzego Popiełuszki w Żąbkach i Grupę Historyczną Niepodległość. Spektakl, poświęcony Żołnierzom Wyklętym, został zrealizowany w ramach cyklu **Uczniowie obchodzą ważne rocznice historyczne**.

▶ 14 MARCA (ŚRODA), GODZ. 17.30

Marian Zacharski - szpieg i twórca książek - dyskusja z cyklu **Tajemnice wywiadu**. O działalności słynnego agenta wywiadu PRL dyskutować będą dr hab. Patryk Pleskot i dr Władysław Buthak. Prowadzenie: Witold Gadowski, dziennikarz śledczy.

▶ 15 MARCA (CZWARTEK), GODZ. 17.00

Spotkanie z cyklu **Bohaterowie zapomniani, niezłomni, niepodlegli** – pokaz filmu Macieja Pawlickiego **Stella**. Gościem Jędrzeja Lipskiego będzie Marek Jerzman, pomysłodawca i scenarzysta filmu. Bohaterką filmu jest Stella Zylbersztajn Tzur, Żydówka z Hajfy, ocalona z Holocaustu przez ponad dwadzieścia polskich rodzin z okolic Łosic. To portret kobiety odważnej, która powraca wspomnieniami do przeszłości, ale podkreśla, że najważniejsze jest to, co dzieje się teraz. Działa na rzecz kobiet z Palestyny, a jej dom jest zawsze otwarty dla potrzebujących.

▶ 16 MARCA (PIĄTEK), GODZ. 17.30

Promocja książki Tomasza Kozłowskiego **Anatomia rewolucji. Narodziny ruchu społecznego „Solidarność” w 1980 roku**. W dyskusji udział wezmą: prof. Antoni Dudek, dr Krzysztof Mazur oraz autor – dr Tomasz Kozłowski.

Książka opisuje historię oraz mechanizmy powstawania Niezależnego Samorządnego Związku zawodowego „Solidarność” w 1980 r. W pracy został zrekonstruowany proces zawiązywania się protestów oraz ich dyfuzji. Opisano rolę, jaką w tym procesie pełniły organizacje koordynujące działania strajkowe oraz wydawane przez strajkujących gazetki i ulotki.

▶ 19 MARCA (PONIEDZIAŁEK), GODZ. 17.00

Prezentacja książki Teresy Kaczorowskiej ***Dziewczyny obławy***

augustowskiej opublikowanej przez wydawnictwo Bellona.

Rozmowę z autorką oraz dr. Tomaszem Łabuszewskim poprowadzi Bogusław Brodecki.

W swojej książce Teresa Kaczorowska prezentuje sylwetki siedemnastu dziewczyn, które latem 1945 r. zginęły w obławie augustowskiej, zwanej „małym Katyniem” – niewyjaśnionej dotąd największej powojennej zbrodni komunistycznej. To historie młodych kobiet zaangażowanych w walkę o wolną Polskę.

▶ 20 MARCA (WTOREK), GODZ. 17.30

Pokaz filmu ***Emisariusz kardynała***. Spotkanie z twórcami filmu oraz ks. abp. Henrykiem Muszyńskim poprowadzi red. Anna Kwiatkowska (TVP Historia).

Emisariusz kardynała to historia Urbana Thelena, podoficera Wehrmachtu, który uratował przed profanacją relikwie św. Wojciecha – na prośbę proboszcza z Gniezna potajemnie przywiózł je do Inowrocławia i ukrył w kościele św. Mikołaja. W filmie Andrzeja Machnowskiego historię uratowania relikwii św. Wojciecha opowiadają duchowni, dostojnicy Kościoła w Polsce i Niemczech.

▶ 21 MARCA (ŚRODA), GODZ. 19.00

Koncert Mateusza Nagórskiego poświęcony pamięci Jacka Kaczmarskiego. Mateusz Nagórski jest wykonawcą piosenek Jacka Kaczmarskiego, twórcą muzyki do tekstów. Od ponad 10 lat występuje na scenie z własnym akompaniamentem gitarowym. Jego koncerty zawsze cieszą się ogromnym zainteresowaniem publiczności.

▶ 22 MARCA (CZWARTEK), GODZ. 17.00

Niezrealizowane projekty: po roku 1989 (część 1) - wykład Jarostawa Zielińskiego, warsawianisty i historyka architektury, z cyklu „***Spacerkiem po Warszawie***”. ***Miasto, którego już nie ma.***

Szczegółowe informacje: slawomir.stepien@ipn.gov.pl.

▶ **22 MARCA (CZWARTEK), GODZ. 17.30**

Mniejszości narodowe II RP - problem czy bogactwo? – dyskusja z cyklu **Od niepodległości do niepodległości**. Gośćmi prof. Jana Żaryna będą prof. Wojciech Roszkowski i prof. Grzegorz Motyka.

▶ **23 MARCA (PIĄTEK), GODZ. 17.30**

Projekcja filmu **Węgierski korytarz** (reż. Levente Jamrik) – fabularyzowanego dokumentu ukazującego współpracę węgierskich żołnierzy z powstańcami warszawskimi. Gośćmi pokazu będą mjr Zymunt Boczkowski, weteran Powstania Warszawskiego oraz Kussinszky Kornél, reporter, współtwórca filmu. Spotkanie poprowadzi Marcin Biegas, Prezes Zarządu Środowiska „Grupa Kampinos”.

▶ **24 MARCA (SOBOTA), GODZ. 11.00**

Ku pokrzepieniu serc – zajęcia dla dzieci z cyklu **Rodzinną sobota. Podróż do niepodległości**. Warsztaty poświęcone będą osobom, dzięki którym Polacy nie stracili tożsamości i pamiętali o swoim kraju, choć nie było go na mapie. Dzieci poznają sylwetki m.in. Fryderyka Chopina, Henryka Sienkiewicza czy Jana Matejki. Informacje i zapisy: magdalena.bogdan@ipn.gov.pl.

▶ **26 MARCA (PONIEDZIAŁEK), GODZ. 17.00**

Spotkanie Klubu Historycznego im. gen. Stefana Roweckiego „Grota” – pokaz filmu Jędrzeja Lipskiego **Lawina** o wymordowaniu przez UB żołnierzy oddziału NSZ dowodzonego przez kpt. Henryka Flamego ps. „Bartek”. Prowadzenie: dr Przemysław Gasztold.

▶ **27 MARCA (WTOREK), GODZ. 17.30**

Spotkanie z prof. Winfriedem Nerdingerem, założycielem i pierwszym dyrektorem Centrum Dokumentacji i Edukacji o Historii Narodowego Socjalizmu w Monachium. Za działania na rzecz edukacji historycznej i krzewienia dobrego imienia Polski w Niemczech otrzymał we wrześniu 2017 r. odznakę honorową Ministra Spraw Zagranicznych RP **Bene Merito**.

Przystanek Historia
Centrum Edukacyjne IPN
im. Janusza Kurtyki

ul. Marszałkowska 21/25
00-628 Warszawa
tel. 22 576 30 04
www.przystanekhistoria.ipn.gov.pl
www.facebook.com/przystanek.historia

zapraszamy
poniedziałek – piątek 9:00 – 20:00
sobota 9:00 – 14:00

biblioteka/czytelnia
poniedziałek – piątek 9:00 – 18:00

księgarnia
poniedziałek – piątek 10:00 – 19:00